

Izglītības un zinātnes ministrija

Valņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, fakss 67223905, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Rīgā Datums skatāms Nr. 4-10e/19/2240
laika zīmogā
Uz 20.06.2019. Nr. -----

Biedrībai "EAPN-Latvia"
info@eapn.lv

Informācijai:
Latvijas Republikas Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai
Latvijas Republikas Sociālo un darba lietu komisijai
Labklājības ministrijai
Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrībai

Par biedrības "EAPN-Latvia" priekšlikumiem izglītības pieejamības pilnveidošanai

Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – ministrija) ir saņēmusi biedrības "EAPN-Latvia" 2019. gada 20. jūnija vēstuli "Par biedrības "EAPN-Latvia" priekšlikumiem izglītības pieejamības pilnveidošanai" (turpmāk – vēstule), kurā tiek pieprasīta tūlītēja likumdevēja un izpildvaras rīcība, lai nodrošinātu patiesi pieejamu un iekļaujošu bezmaksas izglītību visos izglītības līmeņos.

Ministrija atbilstoši kompetencei ir izvērtējusi vēstulē sniegtos priekšlikumus izglītības pieejamības pilnveidošanai un informē par tālāk minēto.

Pilnībā pievienojamies viedoklim, ka pieeja izglītībai ir viens no nozīmīgākajiem instrumentiem nabadzības un sociālās atstumtības izkaušanai un ka valsts budžeta izdevumi izglītībai ir ilgtermiņa investīcijas cilvēkresursos. Vienlaikus uzsveram, ka, lai sasnietu minētos mērķus, izglītībai ir jābūt ne tikai pieejamai, bet arī kvalitatīvai.

Atzinīgi novērtējam biedrības "EAPN-Latvia" ieguldīto darbu izglītības sistēmas izaicinājumu identificēšanā un priekšlikumu izglītības pieejamības pilnveidošanai izstrādē. Biedrības "EAPN-Latvia" izstrādātie priekšlikumi kopumā saskan ar noteiktajām izglītības sistēmas attīstības prioritātēm un ministrijas īstenoto reformu virzieniem (lūdzam skat. pielikumā).

Izglītības nozarē ir daudz izaicinājumu, kas ir saistīti gan ar demogrāfisko situāciju, gan ar resursu pieejamību un citiem faktoriem, tomēr izglītības sistēmā īstenotie pasākumi jau patlaban spēj kompensēt negatīvas sekas, ko rada skolēnu atšķirīgs sociāli ekonomiskais stāvoklis. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (OECD PISA) dati liecina, ka, neskatoties uz atšķirīgu sociāli ekonomisko situāciju ģimenēs, skolēni Latvijā apgūst vienādi labas zināšanas un prasmes¹.

Vienlaikus informējam, ka biedrības "EAPN-Latvia" sniegtie priekšlikumi tiek vērtēti arī kontekstā ar darbu pie attīstības plānošanas dokumentiem 2021.-2027. gadam. Šobrīd norit darbs pie Nacionālās attīstības plāna 2021.-2027. gadam (turpmāk – NAP 2027) izstrādes. NAP

¹ Eiropas Komisijas ziņojums 'Education and training monitor', 36. lp. Pieejams: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/38e7f778-bac1-11e7-a7f8-01aa75ed71a1>

2027 prioritātes “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei” rīcības virzieni “Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai” un “Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša mūžizglītība”, kā arī prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki” rīcības virzieni “Psiholoģiskā un emocionālā labklājība” un “Stipras ģimenes paaudzēs” ietver uzdevumus, kas jau patlaban proaktīvi aptver vēstulē minēto priekšlikumu virzienus. Piemēram, NAP 2027 minēto rīcības virzienu uzdevumi ietver:

- pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanu;
- mācību vides uzlabojumus, t.sk. ieviešot digitālus risinājumus, izglītības procesa individualizāciju un talantu attīstības iniciatīvas, efektīvu karjeras izglītību un mācību pamēšanas riska mazināšanas pasākumus;
- kvalitatīvus un vispusīgus interešu izglītības pasākumus;
- izcilu pedagogu sagatavošanu, piesaisti, noturēšanu un efektīvu profesionālo pilnveidi, t.sk, paaugstinot pedagogu atalgojumu;
- profesionālās izglītības prestiža celšanu;
- pieaugušo izglītības īstenošanu tautsaimniecības attīstībai nepieciešamo prasmju apguvei;
- vienlīdzīgu iespēju radīšana bērniem ar speciālām vajadzībām;
- vecāku prasmju pilnveidi, uzlabojot bērnu psiholoģisko un emocionālo labklājību un mazinot psihiskās veselības un mācīšanās traucējumu veidošanās riskus.

Parresoru koordinācijas centrs plāno izsludināt NAP 2027 sabiedriskajai apspriešanai 2019. gada septembrī, nodrošinot iespēju visiem interesentiem sniegt savu viedokli par valsts attīstības prioritātēm, mērķiem un investīciju virzieniem, t.sk. izglītības jomā, nākamajiem septiņiem gadiem.

Tāpat ministrija 2018. gada 13. septembrī ir uzsākusi sadarbības projekta ar OECD “Latvijas izglītības un prasmju stratēģijas attīstība” (turpmāk – Latvijas Nacionālās prasmju stratēģijas projekts) īstenošanu ar mērķi līdz 2020. gada beigām izstrādāt un apstiprināt Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam. Projekta ietvaros OECD eksperti pētīs Latvijas prasmju sistēmu, t.sk. Diagnostikas posmā (2019. gads) esošo situāciju projekta prioritārajās jomās: 1) izglītojamo prasmju uzlabošana, 2) mūžizglītības kultūras veicināšana, 3) prasmju atbilstības uzlabošana darba tirgū, 4) prasmju sistēmas pārvaldības stiprināšana, kā arī sagatavos rekomendācijas nākamajām politikas plānošanas periodam. Savukārt Rīcības posmā (2020. gads), pamatojoties uz izpētes rezultātiem, OECD eksperti atbalstīs Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam sagatavošanu un iesaistīsies apstiprināšanas procesā.

Latvijas Nacionālās prasmju stratēģijas projekta aktivitātes paredz plašu ieinteresēto pušu un ekspertu iesaisti. Informācijai par Latvijas Nacionālo prasmju stratēģijas projekta aktualitātēm un plānotajiem pasākumiem var sekot tīmekļa vietnē: <http://www.izm.gov.lv/lv/starptautiska-sadarbiba/oecd-prasmju-strategija>.

Pielikumā: Informācija par Izglītības un zinātnes ministrijas īstenotajiem pasākumiem kvalitatīvas izglītības pieejamībai uz 5 lapām (datne: IZMp_17072019_EAPN-Latvia)

Valsts sekretāre

Līga Lejiņa